

พฤติกรรมออมเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตยามชราภาพของพนักงานในสถาบันการเงิน

Saving Behavior for Old Age Living of Employees in Financial Institutions

จุฑาพร ศรีวงศ์¹ และ ศศิเพ็ญ พวงสายใจ²
Juthaporn Sriwong¹ and Sasipen Phuangsaichai²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจรูปแบบการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงิน และเพื่อวิเคราะห์หาความมั่นคงทางรายได้เพื่อใช้ดำรงชีวิตยามชราภาพของพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ จำนวน 200 คน และ กลุ่มพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์ จำนวน 200คน รวม 400 คน ทำการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จัดลำดับความสำคัญในแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินโดยใช้มาตราวัดของ Likert's Scale มีรูปแบบคำถามให้เลือกระดับความสำคัญ 5 ระดับ

กลุ่มพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐส่วนใหญ่ อายุเฉลี่ย 34ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 55,429 บาทต่อเดือน มีพนักงานร้อยละ84 เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สะสมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพร้อยละ12.63ของเงินเดือน มีพฤติกรรมและรูปแบบการออมภาคสมัครใจ คือ นิยมออมในออมเงินรูปแบบออมเงินไว้กับธนาคารมากที่สุด โดยออมในเงินฝากออมทรัพย์ (ร้อยละ38.00) เนื่องจากมีความเชื่อมั่นกับธนาคารว่าเงินออมจะไม่สูญหาย สามารถเช็คดูข้อมูลเงินฝากของตนเองได้ รองลงมาเป็นการออมเงินในรูปแบบซื้อประกันชีวิต โดยซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์ (ร้อยละ18.00) เนื่องจากใช้เป็นการออมทรัพย์และใช้คุ้มครองชีวิต นอกจากนี้สามารถนำมาใช้ลดหย่อนภาษีได้ ลำดับที่สามเป็นการออมเงินในรูปแบบการซื้อสินทรัพย์ คือ การซื้อทองรูปพรรณ (ร้อยละ12.00) เพราะ มีสภาพคล่องสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และยังสร้างภาพพจน์ที่ดีในสังคม การประมาณการจำนวนเงินสำหรับใช้จ่ายในยามเกษียณอายุ จากเงินที่สะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตั้งแต่เริ่มทำงานจนถึงอายุ 60ปี จะมีเงินสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณจนถึงอายุ 80ปี เฉลี่ยเป็นเงินประมาณ 13,000บาทต่อเดือน

กลุ่มพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ อายุเฉลี่ย 34 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 66,537.75บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์ทุกคนเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สะสมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพร้อยละ18.07ของเงินเดือน มีพฤติกรรมและรูปแบบการออมภาคสมัครใจ ดังนี้ มีการออมเงินในรูปแบบการฝากเงินไว้กับธนาคารประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด (ร้อยละ84.50) เนื่องจากมีความเชื่อมั่นกับธนาคารว่าเงินออมจะไม่สูญหาย สามารถเช็คดูข้อมูลเงินฝากของตนเองได้ รองลงมาเป็นการออมเงินโดยการทำประกัน โดยซื้อประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

(ร้อยละ32.50) เพื่อใช้คุ้มครองชีวิตป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้ลดหย่อนภาษีได้
ลำดับที่สาม เป็นการออมเงินในรูปแบบการซื้อสินทรัพย์ โดยการซื้อทองรูปพรรณ (ร้อยละ19.00) เนื่องจาก มี
สภาพคล่องสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และสร้างภาพพจน์ที่ดีในสังคม การประมาณการจำนวนเงิน
สำหรับใช้จ่ายในยามเกษียณอายุจากเงินที่สะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงตั้งแต่เริ่มทำงานจนถึงอายุ 60ปี จะมีเงิน
สำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณจนถึงอายุ 80ปี เฉลี่ยเป็นเงินประมาณ 17,000บาทต่อเดือน
คำสำคัญ : เงินออม เกษียณอายุ พฤติกรรม สถาบันการเงิน รายได้

ABSTRACT

This study in a sample of financial institutions' employees aims to examine their socio-economic status, forms of saving, and influential factors of saving decisions, and assess their financial security for living at the old-age stage. The information was collected using the questionnaire from 400 samples distinguished into 200 samples of employees of state financial institutions and 200 samples of those of commercial banks operating in Chiang Mai Province. The analysis was performed upon the results of descriptive statistics including frequency, percentage, and arithmetic mean, and the Likert's 5-scale rating of factors determining savings decision.

In the group of state financial institutions, it was found that the sampled employees are typically 34 years old on average, single, bachelor's degree graduate, and having averagely 55,429 baht monthly income. Eighty-four percent of them are members of the Provident Fund in which each member has to pay 12.63 % of his/her salary as a contribution toward this scheme. There prevails volunteering personal savings behavior in this group of samples and the forms of savings are many in isolation and a portfolio. The most popular form of savings was found to be money deposit at a commercial bank in a personal savings account (38 % of the samples) because of the bank customer trusts that there is no risk of losing the savings and the possibility for him/her to check his/her account information. The second most common form is buying a life insurance policy particularly the life savings insurance type (18.00 % of the samples) because it provides both saving and life protection and the premium payment can be used for a tax deduction. The third most popular form of savings is buying assets particularly gold jewelry (12.% of the samples) because it is a highly liquid asset and easily changed into cash as well as helps build a good social image of the wearer. From the Provident Fund alone, it is estimated that after the retirement at 60 years old until

the later life at 80 years old, each salaryman in this group will have 13,000 baht of money to use each month.

In the group of commercial banks, the sampled employees were found to be characterized as 34 years old on average, single, bachelor's degree graduate, and earning averagely 66,537.75 baht income per month. All of them are members of the Provident Fund and each contributes 18.07 % of his/her monthly salary to the Fund. They have also made voluntary savings in various forms singly or in combination. The most popular form of savings is money deposit in a savings account with a commercial bank (84.50 % of the samples) due to the depositor's confidence that he/she will not lose his/her savings as well as can check his/her account information anytime. The second most common savings form is buying an insurance policy particularly the whole life insurance type (32.50 % of the samples) to protect against any risks that might occur in the entire life of the insured person and to use the premium payment for a tax deduction. The third most prevalent form of savings is buying assets especially gold jewelry (19.00 % of the samples) because it is a highly liquid asset, easily turned into cash, and helps build a good social image for the wearer. From the Provident Fund alone, it is estimated that after the retirement at 60 years old until the old age at 80 years old, each person in this group will have money to spend at 17,000 baht per month.

Keyword : Saving Retire Behavior Financial Institutions Income

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันเรื่องการวางแผนเกษียณอายุเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญ เห็นได้จากการให้ความสนใจในการออมเงินหรือลงทุนเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ตามสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งที่ภาครัฐบาลก็ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีเงินออมผ่านโครงการต่างๆ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือ กบข. ประกันสังคมส่งเสริมการเก็บเงินสมทบลูกจ้างนายจ้าง กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนมีเงินออมไว้ใช้หลังจากเกษียณอายุ จากข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล อายุคาดเฉลี่ยที่อายุ60ปี(มีชีวิตหลังจากอายุ60ปี) พ.ศ.2560 ของคนไทยอยู่ที่ 20-23ปี ซึ่งในช่วงเวลานั้นผู้ที่เกษียณงานจะไม่มีรายได้ประจำจากการทำงานแล้ว เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตภายหลังจากการเกษียณอย่างมีความสุข จึงจำเป็นต้องมีเงินจำนวนที่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและสำหรับดูแลสุขภาพที่ทรุดโทรมลงตามวัย ดังนั้น การออมเงินจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ประชากรไทยควรให้ความสนใจ รู้จักออมเงินสะสมตั้งแต่เริ่มทำงาน หรือ มีการลงทุนอย่างจริงจังจากรายงานการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยที่สำรวจปีล่าสุด พ.ศ.2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานว่าแหล่งรายได้

หลักของผู้สูงอายุมาจากบุตรร้อยละ36.7 มาจากการทำงานร้อยละ33.9 เบี้ยยังชีพจากทางราชการร้อยละ14.8 ข้อมูลการออมเงินของผู้สูงอายุ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อปี 2557 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีเงินออมระหว่าง 100,000-399,999บาทต่อคน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าไม่เพียงพอต่อการยังชีพหลังจากเกษียณอายุ

พนักงานงานที่ทำงานในสถาบันการเงินเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงทางด้านรายได้ จากรายงานสถานการณ์การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อ ปี2561 ในประเทศไทยมีจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น 6,770 สาขา ลดลงจาก ปี 2560 ที่มีจำนวน 6,826 สาขา และลดลงจาก ปี 2559 ที่มีจำนวน 7,033 สาขา จากข้อมูลข้างต้นพบว่าจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ลดลงอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน 3ปี ทั้งนี้เนื่องจาก เทคโนโลยีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้ามามีบทบาททำให้ธนาคารพัฒนาตัวเองไปสู่ระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น มีการพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ ขึ้นมารองรับบริการบริการด้านต่างๆ ทำให้ลูกค้าธนาคารสามารถใช้บริการของธนาคารด้วยตัวเองผ่านเครือข่ายออนไลน์ได้อย่างสะดวก ละครวดเร็ว ธนาคารหลายแห่งจึงปรับลดจำนวนสาขาของธนาคารและปรับลดจำนวนพนักงานธนาคารลง ซึ่งหมายความว่าจะมีพนักงานที่ทำงานธนาคารจำนวนหนึ่งได้รับผลกระทบ และ ในอนาคตอาจมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้อาชีพพนักงานธนาคารจากอดีตที่เป็นอาชีพที่มีความต้องการมากที่สุดของระบบการจ้างงานถูกกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วนี้ ทำให้ต้องออกจากระบบการทำงานธนาคารหรือมีแนวโน้มว่าจะถูกปลดเกษียณอายุงานเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของพนักงานในสถาบันการเงิน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินในแต่ละรูปแบบเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตยามชราภาพของพนักงานในสถาบันการเงิน
3. เพื่อวิเคราะห์หาความมั่นคงทางรายได้ของพนักงานในสถาบันการเงินเพื่อใช้ดำรงชีวิตยามชราภาพ

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมเพื่อการดำรงชีวิตยามชราภาพของพนักงานในสถาบันการเงิน เป็นการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ และกลุ่มที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของพนักงานในสถาบันการเงิน จะเป็นการศึกษาว่าเกี่ยวกับ
 - 1.1 ลักษณะทั่วไป
 - 1.2 สถานการทำงาน
 - 1.3 สถานะทางเศรษฐกิจ

2. การศึกษารูปแบบการออมเงินของพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงิน พนักงานในสถาบันการเงินมีรูปแบบในการออมเงินในรูปแบบใด ดังต่อไปนี้

2.1 การออมแบบบังคับ คือ การสะสมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยดูจากการส่งเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานและเงินที่นายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้พนักงาน

2.2 การออมเงินแบบสมัครใจ โดยมีการเลือกออมเงินในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

รูปแบบที่1 ออมเงินไว้กับสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ

รูปแบบที่2 การออมในรูปของการซื้อสินทรัพย์ ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ และ ทองคำ

รูปแบบที่3 ลงทุนในหลักทรัพย์ ได้แก่ การลงทุนในหุ้น ซื้อพันธบัตรรัฐบาล การลงทุนในกองทุนต่างๆ

รูปแบบที่4 การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ได้แก่ แบบชั่วระยะเวลา และ แบบสะสมทรัพย์

รูปแบบที่5 การออมเงินในกลุ่มการเงินของชุมชน ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์หมู่บ้าน สมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

3. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินแบบสมัครใจในการออมแต่ละรูปแบบ

รูปแบบที่1 ออมเงินไว้กับสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ

1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง
2. สภาพคล่องสูง สามารถถอนเป็นเงินสดได้ง่าย
3. สะดวกในการเข้าใช้บริการ
4. มีความมั่นใจเนื่องจากการมีการคุ้มครองเงินฝาก

รูปแบบที่2 การออมในรูปของการซื้อสินทรัพย์ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ

2.1 อสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน

1. เก็บไว้เก็งกำไรในอนาคต
2. เพื่อหาผลประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว เช่น ให้เช่าบ้าน ให้เช่าที่นา
3. สามารถนำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้

2.2 ทองคำ

1. เพื่อเก็งกำไรในอนาคต
2. เชื่อมั่นในค่าของทองคำ
3. แสดงถึงความมั่งคั่งหรือสร้างภาพพจน์ที่ดีในสังคม

รูปแบบที่3 ลงทุนในหลักทรัพย์ แบ่งเป็น 3 รูปแบบ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ

3.1 การลงทุนในหุ้น

1. ได้รับผลตอบแทนที่สูง

2. สามารถดูแลจัดการซื้อขายได้ง่าย
- 3.2 การซื้อพันธบัตรรัฐบาล
 1. ได้รับผลตอบแทนสูง
 2. มีความเชื่อมั่น เพราะได้รับการค้ำประกันจากรัฐบาล
 3. เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้
- 3.3 การลงทุนในกองทุนต่างๆ
 1. ได้รับผลตอบแทนสูง
 2. สามารถนำไปใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษีได้
 3. มีความเสี่ยงน้อยกว่าลงทุนในหุ้น

รูปแบบที่ 4 การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ

4.1 การซื้อประกันแบบชั่วระยะเวลา คือการซื้อประกันชีวิตคุ้มครองในระยะสั้น เป็นเบี้ยประกันแบบจ่ายทิ้งทั้งปี จะได้รับเงินในกรณีที่เสียชีวิตเท่านั้น

1. ป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิต และมีเงินไว้สำหรับบุตรหลาน วงเงินคุ้มครองสูง
2. ค่าเบี้ยประกันไม่แพง

4.2 การซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์

1. เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตหรือสุขภาพ
2. เบิกค่ารักษาพยาบาลได้
3. สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้
4. ได้รับเงินคืนได้เมื่อครบกำหนด

รูปแบบที่ 5 การออมเงินในกลุ่มการเงินของชุมชน โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ คือ

5.1 สหกรณ์ออมทรัพย์หมู่บ้าน

1. ได้รับเงินปันผลที่สูงกว่าดอกเบี้ยธนาคาร
2. ได้สิทธิกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยพิเศษ
3. ได้รับสวัสดิการบางอย่างจากการเป็นสมาชิก เช่น ช่วยเหลือค่าห้องกรณีนอน

โรงพยาบาล เงินช่วยเหลือเมื่อคลอดบุตร

5.2 สมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

1. เพื่อหวังเก็บไว้เป็นมรดกให้บุตรหลาน
2. สามารถกู้ยืมเงินได้ง่ายกว่าขอกู้จากสถาบันการเงิน

4. เพื่อวิเคราะห์หาความมั่นคงทางด้านรายได้ของพนักงานในสถาบันการเงินเมื่ออายุครบ 60 ปี

เป็นการประมาณการรายได้จากเงินสะสมสำรองเลี้ยงชีพตั้งแต่เข้าทำงานจนกระทั่งเกษียณอายุการทำงานเมื่ออายุ 60 ปี และคาดว่าเงินจำนวนนี้จะเพียงพอต่อการดำรงชีวิตไปจนกระทั่งถึงอายุ 80 ปี รวมไปถึงเงินออมภาคสมัครใจที่มีอยู่ตอนอายุ 60 ปี

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงิน

ข้อมูลทั่วไป	สถาบันการเงินของรัฐ (200)	ธนาคารพาณิชย์ (200)	รวม (400)
เพศ			
ชาย	74 (37.00)	79 (39.50)	152 (38.00)
หญิง	127 (63.50)	122 (61.00)	249 (62.25)
อายุ			
ต่ำกว่า 26 ปี	12 (6.00)	11 (5.50)	23 (5.75)
อายุ 26 - 30 ปี	69 (34.50)	71 (35.50)	140 (35.00)
อายุ 31 - 35 ปี	62 (31.00)	54 (27.00)	116 (29.00)
อายุ 36 - 40 ปี	30 (15.00)	33 (16.50)	63 (15.75)
อายุ 41 ปีขึ้นไป	27 (13.50)	31 (15.50)	81 (20.25)
อายุเฉลี่ย (ปี)	33.61	34.36	33.98
สถานภาพ			
โสด	114 (57.00)	100 (50.00)	214 (53.50)
สมรส	81 (40.50)	97 (48.50)	178 (44.50)
หม้าย	2	0	2

	(1.00)	(0.00)	(0.50)
หย่าร้าง	3 (1.50)	3 (1.50)	6 (1.50)
ระดับการศึกษา			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	0 (0.00)	1 (0.50)	1 (0.25)
อนุปริญญา/ปวส.	0 (0.00)	1 (0.50)	1 (0.25)
ปริญญาตรี	121 (60.50)	141 (70.50)	262 (65.50)
ปริญญาโท	79 (39.50)	57 (28.50)	136 (34.00)

ตารางที่ 2 ข้อมูลรายของพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงิน

รายได้	สถาบันการเงินของรัฐ (200)		ธนาคารพาณิชย์ (200)		รวม (400)	
	บาท/เดือน	จำนวน	บาท/เดือน	จำนวน	บาท/เดือน	จำนวน
1. เงินเดือน (ต่อเดือน)	31,199	200 (100.00)	30,764	200 (100.00)	30,981	400 (100.0)
2. เงินค่าล่วงเวลา (ต่อเดือน)	4,786	29 (14.50)	6,750	20 (10.00)	5,587	49 (12.25)
3. โบนัส (ต่อปี)	135,891*	147 (73.50)	110,001*	103 (51.50)	125,224*	250 (62.50)
4. ค่าคอมมิชชั่น(ต่อเดือน)	8,120	15 (7.50)	19,857	7 (3.50)	11,854	26 (6.50)
รวมรายได้	55,429.25	200 (100.00)	66,537.75	200 (100.00)	58,857.33	400 (100.00)

ข้อสังเกต : รายได้เฉลี่ยมีค่าสูงมาก อาจจะเป็นเนื่องจากข้อมูลที่มีความแตกต่างกันมาก

กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ63.50) เพศชาย (ร้อยละ37.00) อายุเฉลี่ย 34 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาศึกษาในระดับปริญญาตรี มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง มีอายุงานเฉลี่ย 8ปี มีรายได้เฉลี่ย 55,429.25บาทต่อเดือน มีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 26,457บาทต่อ

เดือน กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ (ร้อยละ84) เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่งเงินสะสมเข้ากองทุนฯ (ร้อยละ6.08) ของเงินเดือน ธนาคารนายจ้างส่งเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงาน ร้อยละ6.55ของเงินเดือนพนักงาน

กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ จำนวน 200คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ61) เพศชาย (ร้อยละ39.50) อายุเฉลี่ย 34 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ ที่บ้านพักของตนเอง มีอายุงานเฉลี่ย 7 ปี มีรายได้เฉลี่ย 66,537.75บาทต่อเดือน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 21,119 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดย ส่งเงินสะสมเข้ากองทุนฯ (ร้อยละ 9.24) ของเงินเดือน และ ธนาคารนายจ้างส่งเงินสมทบเข้ากองทุนฯ ร้อยละ 8.83ของเงินเดือนพนักงาน

ตารางที่ 3 สรุปการออมภาคสมัครใจ

รูปแบบการออม	สถาบันการเงินของรัฐ (200)	ธนาคารพาณิชย์ (200)	รวม (400)
1.ออมเงินกับธนาคาร			
ออมทรัพย์ (บาท/เดือน)	76 (38.00)	169 (84.50)	245 (61.25)
เงินฝากประจำ (บาท/เดือน)	45 (22.50)	62 (31.00)	107 (26.75)
2.การลงทุนซื้อสินทรัพย์			
ที่ดินเปล่า (บาท)	15 (7.50)	5 (2.50)	20 (5.00)
บ้านเดี่ยว (บาท)	23 (11.50)	21 (10.50)	44 (11.00)
ที่สวน (บาท)	7 (3.50)	3 (1.50)	10 (2.50)
คอนโดมิเนียม (บาท)	4 (2.00)	2 (1.00)	6 (1.50)
ทองคำแท่ง (บาท)	6 (3.00)	4 (2.00)	10 (2.50)
ทองรูปพรรณ (บาท)	24 (12.00)	38 (19.00)	62 (15.50)

รูปแบบการออม	สถาบันการเงินของรัฐ (200)	ธนาคารพาณิชย์ (200)	รวม (400)
3.การลงทุนในหลักทรัพย์ (บาท/ปี)	8 (4.00)	17 (8.50)	25 (6.25)
4.การซื้อกองทุน (บาท/ปี)	17 (8.50)	24 (12.00)	41 (10.25)
5.การทำประกันชีวิต			
แบบตลอดชีพ (บาท/ปี)	36 (18.00)	65 (32.50)	101 (25.25)
แบบสะสมทรัพย์ (บาท/ปี)	42 (21.00)	45 (22.50)	87 (21.75)
แบบชั่วระยะเวลา (บาท/ปี)	12 (6.00)	8 (4.00)	20 (5.00)
6.การเป็นสมาชิกกลุ่มการเงิน			
สมาชิกสหกรณ์ของหน่วยงาน (บาท/เดือน)	10 (5.00)	14 (7.00)	24 (6.00)
สมาชิกมาปณกิจสงเคราะห์ (บาท/เดือน)	23 (11.50)	13 (6.50)	36 (9.00)

ในการออมเงินภาคสมัครใจ สามารถสรุปรูปแบบการออมเงินที่กลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินเงินมาที่สุด 5 อันดับ ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐนิยมออมเงินในรูปแบบของเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด (ร้อยละ 38) ออมเงินเฉลี่ย 18,225 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการออม เนื่องจาก มีความเชื่อมั่นในธนาคารเพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าเงินฝากจะไม่สูญหาย อันดับสอง เป็นการออมเงินในรูปแบบการฝากประจำ (ร้อยละ 22.50) จำนวนเงินออมเฉลี่ย 12,500 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการออม เนื่องจาก มีความเชื่อมั่นในธนาคารเพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าเงินฝากจะไม่สูญหาย อันดับสาม เป็นทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (ร้อยละ 21.00) ค่าเบี้ยประกัน 26,066 บาทต่อปี ส่วนใหญ่นิยมทำประกันกับบริษัท กรุงเทพ-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือ เพื่อเป็นการออมทรัพย์ และใช้ลดหย่อนภาษี อันดับสี่ เป็นการทำประกันชีวิตแบบตลอดชีพ มีกลุ่มตัวอย่างพนักงาน (ร้อยละ 18) ที่เลือกทำประกันแบบตลอดชีพ โดยส่วนใหญ่นิยมทำประกันกับบริษัท กรุงเทพ-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในส่วนนี้ คือ เพื่อคุ้มครองชีวิต และ ใช้ลดหย่อนภาษี อันดับที่ทำ คือการซื้อทองรูปพรรณ กลุ่ม

ตัวอย่างพนักงาน (ร้อยละ12) ที่เลือกออมเงินในประเภทนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือมีสภาพคล่องสูง สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และ แสดงถึงความมั่งคั่งหรือสร้างภาพพจน์ที่ดีในสังคม

การประมาณการจำนวนเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของกลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐเมื่อเกษียณอายุ เมื่ออายุอายุ 60ปี มีจำนวนเงิน 3,247,109.05บาท หากพนักงานในสถาบันการเงินต้องแบ่งเงินจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนจนถึงอายุ 80ปี กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐจะมีเงินสำหรับใช้จ่าย จำนวน 13,529.62บาทต่อเดือน

ส่วนการออมเงินภาคสมัครใจ สามารถสรุปรูปแบบการออมเงินที่กลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินเงินมาที่สุด 5 อันดับ ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ นิยมออมเงินในรูปแบบการฝากเงินไว้กับธนาคารแบบออมทรัพย์มากที่สุด (ร้อยละ84) โดยออมเงินจำนวน 8,154 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเนื่องจาก มีความเชื่อมั่นในธนาคารเพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าเงินฝากจะไม่สูญหาย อันดับที่สอง กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ32.50) ทำประกันชีวิตแบบตลอดชีพ ปัจจัยหลักที่ทำให้เลือกออมในส่วนนี้คือ เพื่อคุ้มครองชีวิต และเพื่อใช้ลดหย่อนภาษี อันดับสาม กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์(ร้อยละ31.00) ออมเงินในรูปแบบการฝากประจำ ปัจจัยที่มีผลต่อการออม เนื่องจาก มีความเชื่อมั่นในธนาคารเพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าเงินฝากจะไม่สูญหาย อันดับสี่ เป็นการซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 22.50) เลือกออมประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ โดย ปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือ เพื่อใช้เป็นการออมทรัพย์ ได้รับเงินเมื่อครบอายุสัญญา และ เพื่อใช้ลดหย่อนภาษี อันดับ5 ซื้อทองรูปพรรณ กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ19) เลือกการออมโดยการซื้อ ปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือ สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย รองลงมาคือ แสดงถึงความมั่งคั่งหรือสร้างภาพพจน์ที่ดีในสังคม

การประมาณการจำนวนเงินสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของกลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์เมื่อเกษียณอายุ เมื่ออายุ 60ปี มีจำนวนเงิน 4,222,844.80 บาท หากพนักงานต้องแบ่งเงินจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนจนอายุ 80ปี กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์จะมีเงินสำหรับใช้จ่าย จำนวน 17,595.10 บาทต่อเดือน

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินทั้งสองกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในธนาคารพาณิชย์จะมีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายและหนี้สินมากกว่ากลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ นอกจากนี้ยังมีการส่งเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากกว่าพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐด้วย ทำให้ ณ วันเกษียณเมื่ออายุครบ 60ปี กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์จะได้รับเงินที่ออมสะสมไว้ในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากกว่ากลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ รายได้สำหรับใช้จ่ายเมื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์จึงมีมากกว่า อย่างไรก็ตาม นอกจากเงินที่พนักงานได้สะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตั้งแต่ทำงานจนถึงอายุ 60ปี พนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินยังคงมีเงินออมภาคสมัครใจที่ได้ออมสะสมไว้ ซึ่งการออมเงินในส่วนนี้สามารถนำมาหาผลประโยชน์หรือสร้างรายได้หลังเกษียณได้ เช่น การให้เช่าที่ดิน ให้เช่าบ้าน ขายสินทรัพย์เพื่อนำเงินมาใช้จ่าย หรือ อาจจะไปประกอบอาชีพจากทรัพย์สินที่มี เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. เงินออมสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของกลุ่มพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์มีจำนวนมากกว่าของกลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐ เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์ส่งเงินสะสมเข้ากองทุน ร้อยละ 9.24 ของเงินเดือน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินของรัฐที่ส่งเงินออมสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพียงร้อยละ 6.08 ของเงินเดือน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อดูจำนวนเงินในกองทุนที่กลุ่มตัวอย่างพนักงานได้รับเมื่อเกษียณตอนอายุ 60 ปี กลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์จะมีเงินสำหรับใช้จ่ายเฉลี่ย 17,000 ต่อเดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างพนักงานที่ทำงานสถาบันการเงินของรัฐจะมีเงินสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณ เฉลี่ย 13,000 บาทต่อเดือน ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตหลังเกษียณอย่างมีคุณภาพ จึงมีข้อเสนอแนะให้พนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินส่งเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพอย่างน้อย ประมาณร้อยละ 11 ของเงินเดือน เพื่อให้มีเงินสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณ 20,000 บาทต่อเดือน เพื่อจะได้มีเงินสำหรับใช้จ่ายหลังจากเกษียณได้อย่างมีคุณภาพ

2. ในการออมเงินภาคสมัครใจ จากการศึกษาพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินส่วนใหญ่ออมเงินประเภทเงินฝากออมทรัพย์ และทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ลดหย่อนภาษีหรือเพื่อสร้างหลักประกันสำหรับการกู้เงิน จึงอยากแนะนำให้ไปถึงถึงความสำคัญในการออมเพื่อการเกษียณให้มากขึ้น โดยการออมเงินแบบประกันสะสมทรัพย์ให้มากขึ้น เพราะสามารถนำเงินออมไปใช้จ่ายยามเกษียณได้เมื่อส่งเงินออมครบตามอายุกรมธรรม์สัญญา นอกจากนี้ยังได้ผลประโยชน์ในการใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้ในปัจจุบัน และยังสามารถได้รับผลประโยชน์จากการเข้ารับรักษาพยาบาลในได้อีกด้วย

3. จากการศึกษาจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างพนักงานส่วนใหญ่นิยมออมเงินภาคสมัครใจในรูปแบบการออมที่ที่มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก กลัวเงินต้นสูญหาย จึงมีข้อเสนอแนะว่าให้แบ่งจำนวนเงินออมไปออมเงินให้หลากหลายรูปแบบ และอาจมีการออมเงินในประเภทที่มีความเสี่ยงสูงกว่า แต่ให้ผลตอบแทนที่มากกว่า เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและอาจได้ผลตอบแทนที่มากกว่าการออมเงินเพียงประเภทเดียว

4. จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างพนักงานออมเงินในหลักทรัพย์จำนวนที่น้อยมาก และกลุ่มตัวอย่างพนักงานบางคนไม่มีการออมเงินประเภทนี้เลย เนื่องจากเป็นการออมเงินที่มีความเสี่ยงสูง แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนในหลักทรัพย์ให้ผลตอบแทนในจำนวนที่สูงด้วย เพียงแต่พนักงานต้องหมั่นศึกษาและติดตามข่าวสารเพื่อป้องกันความเสี่ยง จึงอยากเสนอแนะให้พนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงินลองศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ และจัดสรรเงินออมมาออมเงินประเภทนี้บ้าง เพื่อสร้างผลตอบแทนที่ดีระหว่างการออมเงิน ซึ่งบางที่อาจเป็นการสร้างผลตอบแทนที่ดีที่สุดจากการออมทุกประเภท เพียงแต่ต้องหมั่นศึกษาด้านการลงทุน และมีการวางแผนการลงทุนอย่างรอบคอบ

5. ทางหน่วยงานนายจ้างของพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงิน ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ การลงทุนทางการเงิน การบริหารความเสี่ยงให้กับพนักงานในสังกัดเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม และส่งเสริมให้พนักงาน มีการวางแผน เตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ เพื่อให้พนักงาน

ในหน่วยงานจะได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ และไม่เป็นภาระหรือรอพึ่งพิงความช่วยเหลือจากรัฐบาลมากจนเกินไป

6. จากผลการศึกษาอาจนำไปใช้เป็นแนวทางการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเกษียณของพนักงานที่ยังอยู่ในวันทำงานเพื่อให้มีเงินออมเพียงพอต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุ

เอกสารอ้างอิง

กิจติพร สิทธิพันธุ์. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนใน**

กรุงเทพมหานคร(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2560). **ระบบการออมเพื่อการเกษียณ การออมเพื่อการเกษียณของ**

ประเทศไทย. สืบค้น 7 พฤษภาคม 2560, จาก

<https://www.gpf.or.th/thai2013/about/pension-thai-type.asp>

ชีวรรณ เจริญสุข. (2558). **ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค**. สืบค้น 15 มิถุนายน 2560, จาก

<https://maymayny.wordpress.com/2014/12/06>

ณภัสนันท์ นิธิเจริญพงษ์, สุเมธ แก่นมณี. (2558). **การเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อเกษียณอายุของผู้**

มีรายได้ประจำ ในอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). **วางแผนเกษียณ**. สืบค้น 7 พฤษภาคม 2560, จาก

https://www.set.or.th/education/th/start/start_start_3_5.pdf

จิตรรัตน์ ดิษิตินันท์, แพรวพรรณ มังคลา. (2554). **การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของพนักงาน**

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญรุ่ง จันทร์นาค. (2545). **การออม**. สืบค้น 7 พฤษภาคม 2560,

จาก <https://www.sites.google.com/site/boonrung02/home/hnwy-thi-3-kar-xxm>

ปิยปรารถนปรีชา ผดุงจิตติฐ์. (2559). **ศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.

(การค้นคว้าแบบอิสระ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผกามาศ มณีรัตน์. (2556). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. สืบค้น 16 มิถุนายน 2560, จาก

<http://jang1192.blogspot.com/2013/08/>

พัฒน์ ทองพิง. (2555). **การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด**

กรุงเทพมหานคร(รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พิมพิมล แก้วมณี. (2559). **ฟังก์ชันการบริโภคและการออม**. สืบค้น 16 มิถุนายน 2560, จาก

http://www.econ.mju.ac.th/pimpimon/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=29&Itemid=2

- รัฐพล โปธิ์ประสาท. (2552). การบริหารจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหลังเกษียณอายุของพนักงาน
รัฐวิสาหกิจ. (บทความวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รัฐวัชร พัฒนจิระจรุจน์. (2557). ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค. สืบค้น 15 มิถุนายน 2560, จาก
<http://poundtv5.blogspot.com/2014/10/theory-of-consumer-behavior.html>
- รัตนา สายคณิต. (2537). **มหเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์จากทฤษฎีสุนโยบาย.** กรุงเทพฯ:
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วันวิสาข์ จำรัส. (2552). พฤติกรรมการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรเวศม์ สุวรรณระดา และวรวรรณ ชาญด้วยวิทย์. (2553). **สวัสดิการยามชราบำนาญแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ:
บริษัท คิวพี จำกัด
- วรเวศม์ สุวรรณระดา และสมประวิณ มั่นประเสริฐ. (2551). ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมของผู้มีงาน
ทำในประเทศไทย. กรุงเทพฯ
- เศรษฐศาสตร์น่ารู้. (2546). **ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต.** สืบค้น 14 พฤษภาคม 2560,
จาก <http://www.fpo.go.th/S-I/Source/ECO/ECO6.htm>
- สุวิสาส์ เผ่าเหลืองทอง, ปติ พุทธิวิบูลย์. (2555). **ทำอย่างไรให้กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและ
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพตอบโจทย์การออมระยะยาวของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ.**
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. (2560). **ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2560,**
สืบค้น 7 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsrbeta/th/gazette.aspx>
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). **สุขภาพคนไทย 2559,** สืบค้น 9 พฤษภาคม
2560, จาก <https://www.slideshare.net/UtaiSukviwatsirikul/2559-69799307>